

TÜRK FEN VE SAĞLIK DERGİSİ (TFSD)
Turkish Journal Of Science and Health
ISSN: 2717-7173
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tfsd>
Editöre Mektup / Letter to the Editor

Cilt/Volume : 1
Sayı/Number: 2
Yıl/Year: 2020
Sayı/Pages: 1-2

Alınış tarihi (Received): 15.06.2020

Kabul tarihi (Accepted): 23.06.2020

Covid-19 Pandemisi'nin Kadın Sağlığına Etkileri ve Öneriler Üzerine Bir Değerlendirme...

*An Evaluation on The Effects of
Covid-19 Pandemic on Women's Health and Recommendations...*

Funda EVCİLİ^a, Gülbahtiyar DEMİREL^b

^a Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, Türkiye, fundaevcili@hotmail.com

^b Ebelik Bölümü, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, Türkiye, gulbahtiyar_doganer@hotmail.com

Sayın Editör,

Şiddetli akut solunum yolu sendromu koronavirüsü 2 (SARS-CoV-2), insanlar için patojenik olan yeni bir koronavirüs suşudur. SARS-CoV-2'nin neden olduğu Covid-19 koronavirüs enfeksiyonu tüm dünyada devam eden pandemik bir sürece neden olmuştur (Huang vd., 2020). Covid-19 pandemisine bağlı mortalite oranı % 3 ila % 15 arasındadır (Liao vd., 2020). Enfeksiyonun yarattığı morbidite / mortalite riski ve sosyoekonomik kriz, ülkelerin sınır kapılarının kapanması da dahil olmak üzere sert tedbirler almasına neden olmuştur (Dashraath vd., 2020). Pandemiler, özellikle komorbiditesi olan yüksek riskli popülasyonlarda negatif etkiler yaratmaktadır. Bu nedenle özellikle Covid-19 tehditi altında olan duyarlı / yüksek riskli popülasyonların bakımına yönelik girişimler oldukça büyük önem kazanmaktadır. Yaşlı bireyler, kronik hastalığı olanlar ve immünoşüpresif kişiler, Covid-19 pandemi sürecinden etkilenme potansiyeli en yüksek olan popülasyondur (Eghbali vd., 2020). Kadınlar da bu yüksek riskli popülasyonlardan biri olarak kabul edilebilir. Çünkü Covid-19 pandemisi, toplumsal cinsiyet ayrımcılığının önlenmesine yönelik son yıllarda elde edilen sınırlı kazanımların kaybedilmesine ve cinsiyetlerarası eşitsizliğin derinleşmesine neden olabilecek bir takım problemlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Dünya Sağlık Örgütü, Covid-19 pandemisi nedeniyle erkeklerin kadınlara oranla daha fazla öldüğünü (kadınlarda % 2.8, erkeklerde % 4.8) ancak bu süreçte kadınların sağlığının erkeklere göre daha olumsuz etkilendiğini bildirmektedir (WHO, 2020). Karantina koşulları ve sosyal izolasyon önlemleriyle birlikte kadınların karşı karşıya kaldığı ekonomik ve sosyal kriz gün geçtikçe derinleşmekte, sağlık bakım gereksinimlerini karşılamada ve kaynakların kullanımında güçlükler yaşanmakta, cinsiyet temelli şiddet kadınlar aleyhine katlanarak artmaktadır. Evde bulunmanın getirdiği artan sorumluluklar ve aile üyelerinin gereksinimlerini karşılama çabaları kadınların, mental sağlık problemleri açısından da daha fazla risk altında olmasına neden olmaktadır. Birçok kadın, şiddet uygulayıcısı ile aynı evde kalmak durumunda kalırken birçoğu ise kurumsal kapasite ve hizmetlerin sınırlı olduğu acil durumlarda ihtiyaç duyduğu desteğe erişememektedir. Bu noktada, Covid-19 pandemisinin kadınların yaşamlarına etkisinin objektif şekilde değerlendirilmesi, kısa ve uzun vadede mevcut durumu iyileştirme çabalarına hizmet

edebilecek önlemlerin hayata geçirilmesi oldukça önemlidir. Aşağıda bu iyileştirme çalışmalarına ilişkin önerilerde bulunulmuştur (UNFPA, 2020; UN, 2020; WHO, 2020):

Pandemi sürecinde, cinsiyete dayalı şiddet mağdurlarının korunması ve gereksinim duydukları hizmeti alabilmeleri zorunludur. Aile içi şiddet mağdurları ve çocukları için güvenli barınma imkanları sağlanmalı, sığınma merkezleri karantina koşullarına uygun olarak düzenlenmeli, tıbbi / psikososyal / ekonomik destek sürdürülmelidir. Cezaevlerinden tahliyeler yapılırken, cinsiyete dayalı şiddet mağdurlarını riske atmayacak önlemler alınmalıdır. Ekonomik teşvikler ve sosyal güvenlik hizmetleri (nakit transfer programları, aile izni politikaları, esnek çalışma politikaları, işsizlik yardımları, kısmi işsizlik / kısa süreli iş yardımları, emekli maaşları veya çocuk yardımları) kadınları güçlendirmeye yönelik olmalıdır. Bu doğrultuda özellikle hizmet sağlayıcılar, dikkatli ve özenli olmaları konusunda uyarılmalı, güvenli klinik yönetim sağlanması için multidisipliner anlayışla hareket etmelidir. Yüksek riskli ya da dezavantajlı kadınlara (göçmen, evsiz, yaşlı, engelli, gebe ve emziren kadınlara) özel dikkat gösterilmelidir. Tıbbi tedavi ve hizmetler, tüm kadınlar için güvenilir ve erişilebilir olmalıdır. Cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerinin (güvenli küretaj, prenatal / natal / postnatal bakım, yenidoğan bakımı, HIV / AIDS için antiretroviral tedaviler, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların tedavisi gibi) sürekliliği sağlanmalıdır. Çoğunluğu kadın olan sağlık profesyonellerinin kritik önemine, dayanışmaya ve desteğe duyulan ihtiyaca dair toplumsal farkındalık artırılmalıdır. Covid-19 hastalarına bakım veren sağlık profesyonellerinin hem hastanelerde kendi güvenliklerini koruma hem de evlerinde aileleri veya bakıma muhtaç kişilerin bakımını planlama sürecinde yaşadıkları güçlükler toplumsal cinsiyet açısından incelenmelidir. Covid-19 ile ilgili araştırmalarda (etkiler, semptomlar, tedavi, aşılarda) kadın sağlığına özellikle dikkat edilmelidir. Su, sabun ve dezenfektanlar da dahil olmak üzere koruyucu tedbirlere ayırım gözetmeden tüm kadınların erişimi sağlamak için adımlar atılmalıdır. Kadınların hijyen, tıbbi malzemeler ve hizmetlere erişimde karşılaştığı engeller belirlenmeli, karşı karşıya kaldığı riskler ele alınmalı, ihtiyaç duyduğu malzemelerin sürekliliği sağlanmalıdır. Bir diğer önemli nokta ise eğitimin sürekliliğidir. Kızlar, eğitimlerine devam edebilmeli, cinsiyete dayalı şiddet ve suistimallere karşı korunmalı, alınan kararlara erişimleri ve katılımları sağlanmalıdır. Etkilenen bireylere, ailelere, topluluklara ve sağlık çalışanlarına ruh sağlığı hizmetleri ve psikososyal destek sağlanması, müdahalenin önemli bir parçasıdır. Alınan önlemler, yerinde ve zamanında yapılan tüm bu girişimler, kadın sağlığının korunmasına, güçlendirilmesine, geliştirilmesine hizmet edebilir ve daha eşit bir dünyaya katkı sağlayabilir.

KAYNAKLAR

- Dashraath, P., Wong, J. L. J., Lim, M. X. K., Lim, L. M., Li, S., Biswas, A., Choolani, M., et al. (2020). "Coronavirus Disease 2019 (Covid-19) Pandemic and Pregnancy", *Am J Obstet Gynecol*, p: S0002-9378(20): 30343-4. doi: 10.1016/j.ajog.2020.03.021.
- Eghbali, M., Negarandeh, R., Froutan, R. (2020). "Covid-19 epidemic: Hospital-level response", *Nursing Practice Today*, 7(2): 81-83.
- Huang, C., Wang, Y., Li, X., Ren, L., Zhao, J., Hu, Y., Zhang, L., et al. (2020). "Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China", *Lancet*, 395(10223): 497-506. doi: 10.1016/S0140-6736(20)30183-5.
- Liao, X., Wang, B., Kang, Y. (2020). "Novel coronavirus infection during the 2019–2020 epidemic: preparing intensive care units— the experience in Sichuan Province, China", *Intensive Care Medicine*, 46(2): 35760.
- United Nations Population Fund (UNFPA) (2020). *Toplumsal Cinsiyet Perspektifinden Covid-19*. (2020, 15 Haziran). Erişim: <http://www.tapv.org.tr/toplumsal-cinsiyet-perspektifinden-covid-19/>
- United Nations (UN) (2020). *Policy Brief: The Impact of Covid-19 on Women*. (2020, 15 Haziran). Erişim: <https://asiapacific.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/policy-brief-the-impact-of-covid-19-on-women>
- World Health Organization (WHO) (2020). *China Joint Mission on Coronavirus Disease 2019 (Covid-19)*. (2020, 16 Mayıs). Erişim: <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-china-joint-mission-on-covid-19-final-report.pdf>.